

21.05.2026

Eduskunnan ympäristövaliokunta

Viite: HE 91/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi luonnonsuojelulain muuttamisesta

Asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi luonnonsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan ympäristövaliokunta pyytää Vantaan kaupungilta kirjallista asiantuntijalausuntoa *Hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi luonnonsuojelulain muuttamisesta*. Asiantuntijalausuntoa on pyydetty toimittamaan viimeistään ma 25.5.2026 klo 12.00 mennessä.

Vantaan kaupunki antaa seuraavan lausunnon:

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi luonnonsuojelulain muuttamisesta

Vantaan kaupunki on yhdessä 10 Suomen suurimman kunnan kanssa sitoutunut luontopositii-visuuteen. Vantaan kaupungin tavoitteena on olla luontopositiiivinen vuoteen 2030 mennessä. Tämä tarkoittaa Vantaan kaupungille sitä, että olemme sitoutuneet korvaamaan luonnolle koi-tuvaa haittaa enemmän kuin mitä kaupunki toimissaan aiheuttaa. Tähän tarvitsemme sekä asukkaita ja yrityksiä että erityisesti toimivaa ja luotettavaa luonnonarvomarkkinaa. Kaupun-kien luontotyön tukena on ajanmukainen säädäntö ja ennallistamissuunnitelman luoma jatku-vuus ja vakaus Suomen luontopolitiikkaan.

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi luonnonsuojelulain muuttamiseksi tuo tarvittavin osin muutosta nykyiseen luonnonsuojelusäädäntöön. Kiitettävää on, että luonnonsuojelula-kia ei ole tuoreeltaan lähdetty laajemmin muuttamaan, vaan on keskitytty yksittäisiin ajankoh-taisiin kohtiin. Huomioitavaa on, että säädännön laatimisen tulee aina perustua tutkittuun tie-toon ja nojautua vahvasti kyseisen aihealueen asiantuntijoiden lausuntoihin ja suosituksiin. Säädäntövalmistelun tulee olla avointa ja vapaa liiallisesta arvo- ja edunvalvontavaikuttami-sesta.

Lakiin sisällytetään uusi pykälä, jossa säädetään ennallistamisasetuksen 15 artiklan mukaisen kansallisen ennallistamissuunnitelman laatimisesta, toimeenpanosta ja seurannasta. Tämä py-kälä on tarpeen, jotta saadaan kansallisesti pantua täytäntöön ennallistamisasetus kansallisen ennallistamissuunnitelman osalta. Pykälä takaa kaupunkien luontotyön kannalta olennai-sen luontopolitiikan jatkuvuuden ja vakauden.

Vantaan kaupunki näkee esityksen muutokset koskien voimassa olevan luonnonsuojelulain 11 luvun sisältöä pääosin myönteisinä. Luvun piiriin – ja ekologisen kompensaation rinnalle – otettavat luonnonarvojen tuottaminen ja luontoteko ovat toimia, joilla voidaan vauhdittaa luonnonarvomarkkinoiden syntyä.

21.05.2026

Asiantuntijalausunnossaan Vantaan kaupunki kuitenkin katsoo, että 11 luvun 99 §:ssä poistettava maininta (luonnolle aiheutuvan heikennyksen hyvittämisen) täysimääräisyydestä on lain, sen tavoitteiden ja luonnonarvomarkkinoiden kannalta haitallinen. Poistaessa maininnan täysimääräisyydestä, luodaan kuva, että ekologinen kompensaatio ja luontoteko voisivat kaikki olla muuta kuin täysimääräistä. Ekologisen kompensaation tulee olla aina täysimääräistä ja tehty ennen haitan aiheuttamista. Luontoteot poikkeavat sekä ajankohdan että täysimääräisyyden perusteella ekologisesta kompensaatiosta. Selkeyden vuoksi 1 luvun 3 §:ssä tulee määritellä tarkemmin ero ekologisesta kompensaation ja luontoteon välillä; ekologisesta kompensaation olevan aina täysimääräistä ja ennen heikennystä toteutettua, ja luontoteolla selkeää 11 luvun mukaista heikennystä hyvittävää toimintaa, joka ei ole joko täysimääräistä tai ennen heikennystä toteutettua.

Sekaannuksen mahdollisuus ekologisesta kompensaation ja luontoteojen osalta luonnonarvomarkkinoille viherpesun maineelle ja on haitallinen markkinoiden synnyn ja markkinoilla toimivien osapuolien kannalta.

11 luvussa tulee myös varmistaa, että avoimuuden ja läpinäkyvyyden kannalta ja viherpesuväitteiden estämiseksi tulee kyetä yksiselitteisesti arvioimaan, missä määrin luontoteko on heikennystä hyvittävää. Tämä edellyttää joko luontoteojen pakollista merkitsemistä rekisteriin tai selkeää kannustinta luontoteojen vapaaehtoisen rekisteriin merkitsemiseksi.

Vantaan kaupunki kiittää, että 104 §:ssä ei ole tehty muutoksia määräaikaisen suojelun mahdollistamiseen. Luonnonarvojen pysyvyys on tärkein tekijä uskottavalle luonnonarvomarkkinalle ja tehokas este viherpesusyytöksille.

Lisäksi Vantaan kaupunki asiantuntijalausunnossaan haluaa korostaa luonnonarvojen tilan arviointiin ja luonnonarvojen tuottamiseen keskittyvän tutkimuksen ja laskennan kehittämisen rahoituksen merkitystä. Luonnonarvohehtaarien ja ekologisesta tilamittariston jatkokehittäminen (esim. BOOST-tutkimushanke) on olennaisen tärkeää. Tätä tarvitaan, jotta luonnonarvomarkkinat käynnistyttyään jatkaa toimivana ja kannattavana ansaintavaihtoehtona maanomistajille ja laajentaa luonnonsuojelun rahoituspohjaa.

Muilta osin hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi luonnonsuojelulain muuttamisesta ja sen sisällöstä Vantaan kaupungilla ei ole lausuttavaa.

Erityisasiantuntija Ville Selonen, FT